

РЕШЕНИЕ

№ 3221

гр. София, 13.05.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21
състав,** в публично заседание на 18.02.2016 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Росица Бузова

при участието на секретаря Детелина Начева, като разгледа дело номер **3601** по описа за **2015** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 АПК вр. чл.72, ал.4 ЗМВР.

Образувано е жалба М. В. С. ЕГН [ЕГН] от [населено място], срещу Заповед за задържане на лице рег. № 229936/16.02.2015г., издадена от полицейски орган – Д. Л. И., на длъжност началник на 03 Група „Криминална полиция“ – О., Сектор „Противодействие на криминалната престъпност“ (ПКП) към 05 РУ-СДВР. Заповедта се оспорва като незаконосъобразно издадена поради неспазване на предписаната форма, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалния закон и несъответствие с целта на закона – основания за отмяна по чл.146, ал.1, т.2 – 5 АПК. Жалбоподателят сочи, че със Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. бил задържан по чл.72, ал.1 ЗМВР за срок от 24 часа при неясни за него мотиви. Въпреки че разпоредбата на чл.72, ал.1 ЗМВР визирала седем условия, при наличие на които полицейските органи реализирали на законно основание правомощията си за задържане, липсата на конкретизация в Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. на кое от условията по т.1 до т.7 е задържан

препятствало обективно неговата възможност да разбере основанието за задържането му и накърнявало правото му на защита. Не били налице също и материалноправните предпоставки за издаване на процесната заповед, тъй като нито към момента на издаването ѝ, нито след фактическото освобождаване не били предприети действия от органите на МВР за доказване съпричастността на задържаното лице към посоченото престъпно деяние чрез придобиването на определено процесуално качество във воденото наказателното производство за престъплението със сочената правна квалификация. Задържането по чл.72 и сл. ЗМВР за срок от 24 часа като принудителна административна мярка имало за цел да предотврати възможността лицето да извърши престъпление или да се укрие или да осуети наказателно преследване. За приложението ѝ достатъчно било наличие на данни, че е извършено престъпление от задържаното лице. Тези данни, дори и да не били достатъчни за образуване на досъдебно производство, трябвало да са такива, че да обосновават подозрение, че задържаното лице е извършило престъпление. Дори и при налични доказателства в тази насока и при повдигнато обвинение срещу лицето, това не обосновавало необходимостта от налагане на тази принудителна административна мярка. Толкова повече това важало в случая, тъй като за жалбоподателя такива обстоятелства изобщо не били налице. Задържането му противоречало на принципа на съразмерност по чл.6 АПК - засягало правата и законните му интереси в степен над необходимата с оглед целта на закона – наказателната отговорност и бъдещото ѝ реализирано не обуславяла необходимост лицето непременно първо да бъде задържано. Нарушен бил и заложеният в чл.107 ЗМВР принцип на зачитане правата и законните интереси на гражданите. Жалбоподателят иска Заповед за задържане на лице рег. № 229936/16.02.2015г. на полицейски орган при ГДКП–МВР да бъде отменена и да му се присъдят сторените по делото разноски.

Ответникът в съдебно заседание оспорва жалбата лично, изразява становище за нейната неоснователност.

Съдът прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно чл.235, ал.2 ГПК вр. с чл.144 АПК, при което от фактическа страна установи следното:

Със Заповед за задържане на лице рег. № 229936/16.02.2015г., издадена на 16.02.2015 г. в [населено място] в 09.00 часа от Д. Л. И., на длъжност началник на 03 Група „Криминална полиция“ – О., Сектор ПКП към 05 РУ-СДВР на основание “чл.72, ал.1, т... от Закона за Министерство на вътрешните работи, ЗМ 225/15 на осн. чл.195 ” е задържано за срок от 24 часа лицето М. В. С. ЕГН [ЕГН] от [населено място] в помещение за временно задържане на 05 РУ-СДВР. Следва предварително отпечатан текст от бланката, използвана за заповедта, че “на задържаното лице са разяснени правата му по чл.72, ал.3 и 4 и чл.73 от Закона за Министерство на вътрешните работи”. Непосредствено след това като издател на тази заповед е обозначен “ПОЛИЦЕЙСКИ ОРГАН” с подпечатан подпис. В долната част на първата страница на заповедта в дребен шрифт е отпечатан текст от използваната бланка, с който задържаното лице потвърждава, че му е разяснено правото по чл.72, ал.3 ЗМВР, ако не владее български език, незабавно да бъде информиран за основанията за задържане на разбираем от него език; уведомен е, че съгласно чл.72, ал.4 ЗМВР има право да обжалва законността на задържането; разяснено му е, че съгласно чл.72, ал.4 ЗМВР има право на адвокатска защита и полицейският орган е длъжен да му осигури възможност да свърже със защитника – адвокат; уведомен е, че при задържане по чл.72, ал.1, т.1 – 5 ЗМВР не могат да му бъдат ограничавани други права освен правото на свободно придвижване.

В началото на втората страница на Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. е отпечатана разписка, с която подписалият я М. В. С. ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [улица] потвърждава, че е получил неин екземпляр, без да е обозначен дата и час на връчването ѝ. Следва подписан от задържаното лице запис, че е било освободено в 08.55 ч. на 17.02.2015 г.

С Декларация от 16.02.2015 г. М. В. С. е декларирал, че:

- запознат е с правото на адвокатска защита и е заявил, че не желае да се ползва от такава и се е подписал;
- запознат е с правото на консултация с лекар и е заявил, че не желае такава, тъй като няма здравословни проблеми се е подписал;

- декларираше, че не желае медицински преглед от лекар по негов избор и за негова сметка се е подписал;

- декларираше, че желае за задържането му да бъде уведомен член от семейството му и се подписал – отразено е в тази графа уведомяване на неговата съпруга А. А. на телефон 08888666310.

С Постановление по пр. пр. № 2099/15г. от 17.02.2015г., предявено на М. В. С. на 17.02.2015г. в 14 ч., същият е привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл.196, ал.1, т.2, вр. чл.195, ал.1, т.3, р. чл.194, ал.1 вр. чл.20, ал.2, вр. ал.1, вр. чл.29, ал.1 буква А и буква Б от НК.

Със Заповед № 8121К-2244/15.10.2014 г. на министъра на вътрешните работи, т.2, Д. Л. И. е назначена на ръководна длъжност началник на 03 Група „Криминална полиция“ – О., Сектор ПКП към 05 РУ-СДВР.

Със Заповед № з-9441/23.08.2011 г. на директора на СДВР на основание чл.30, ал.1, т.7 ЗМВР във вр. с чл.164, ал.2 и ал.3 ППЗМВР е утвърдена специфична длъжностна характеристика за длъжността, чиито основни длъжностни права и задължения по раздел III, относими към спора, са да ръководи непосредствено оперативно-издирвателната дейност; самостоятелно взема процесуални решения в рамките на своите правомощия, като носи отговорност за тях.

Съгласно приетото заключение на съдебно-почеркова експертиза, подписът за полицейски орган на първата лицева страница на заповед за задържане на лице рег. № № 229936/16.02.2015г., е копие на подпис, положен от Д. Л. И..

Свидетелят Д. З. Ш. заявява, че познава М. С. от 6-7 години, били заедно осъждани. На 16.02.2015 г. сутринта около 7.00 ч. му се обадил по телефона И. Б.. Съобщил, че полицаи от 5 РУ-СДВР са дошли за оглед и да задържат него, М. С., С. К., А. Х. и свидетеля Ш.. Всички живеели в [населено място], [улица]. Казал му, че не знае за какво точно става въпрос. Предупредил го, че и него ще задържат. Не знаел причината. Обадил се по поръчение на някой от полицаите, за да му предаде да се яви в 5 РУ - СДВР. Свидетелят отговорил, че ще се яви, но с адвокат. Притеснил се, обадил се на адв. Л. Н., разказал му случая, че го търсят от 5 РУ на СДВР, но той бил

болен и не можал да дойде със свидетеля. Докато се организира там, където живеел, дошли двама дознатели от 5 РУ-СДВР. Единият го видял извън залата да чака за разпит като свидетел. Сложили му белезници и го откарали в 5 РУ - СДВР. Там заварил М., той вече бил задържан. В едно помещение с него били през цялото време, няколко пъти ги водили за разпит поотделно. Свидетеля го разпитали два пъти на 16.02.2015 г. и М. го водили няколко пъти за разпит. Така разбрали, че са задържани за разбит павилион от веригата „ЛАФКА“, в подлеза на [улица], от където са били взети цигари. По експертиза впоследствие разбрал, че те са оценени на 1900 лв. Полицаяте твърдели, че свидетелят, М. и А. са разбили този павилион на 25.01.2015 г. и са взели цигарите. През цялото това време М. бил без адвокат. Тогава казал на свидетеля, че няколко пъти е искал да му бъде назначен дежурен адвокат, но полицаите му отказвали. Към онзи момент и свидетелят, и той (М.) имали телефони. Свидетелят не знае дали е правил опит сам да си ангажира адвокат. В нито един момент на задържането при М. не е идвал адвокат, нито дойде някой на свиждане. Свидетелят не знае дали е съобщил на някой от близките му да дойдат, доколкото разбрал, успял е да се свърже с адвокат, за семейството му не знае. Докато траело задържането нито адвокат, нито член на семейството му е идвал при него. Свидетелят не е очевидец как М. прави опит да се свърже с адвокат или близък. Не може да каже кое длъжностно лице му е отказало съдействие за назначаване на адвокат. На момента при явяването им в районното им дали нещо като призовки. На 17.02.2015 г. сутринта около 8.00 ч. или 9.00 ч., подписали някакви документи, че са освободени, но всъщност не ги пуснали да си тръгнат; изобщо не ги освободили, а от районното направо ги закарали в следствения арест на [улица]. В 05 РУ разпознаване не им правили, отпечатьци не са им снемани. Извън разпитите с тях не са извършвани други процесуално-следствени действия. Лично свидетеля полицаите го заплашили, че ако не си каже истината, щял да лежи дълго в затвора. М. също са го притискали да каже истината. Не е виждал да бият, малтретират или изтезават М.. Взели му отпечатьци от палеца на 17.02.2015 г., направили описание как изглежда, с какво облекло е, колко е висок.

Свидетелят К. С. Ц. заявява, че работи в 05 РУ-СДВР като разузнавач IV ст. Д. И. е негов пряк началник, в нейната група е. Имали данни, че М. С. в съучастие с още три

лица са разбивали павилиони от веригата „ЛАФКА“. За един павилион, който се намира в подлеза на кръстовището на [улица]и [улица], данните били, че е разбиван два пъти. Тази информация била получена от разпит на свидетел пред съдия, като преди това същите данни били съобщени и при неформална беседа. Ставало въпрос за лице от близкото им обкръжение. Били откраднати значително количество цигари и други дребни вещи. На 16.02.2015 г. организирали специализирана полицейска операция. Предварително имали информация къде се намират лицата - всички живеели на едно и също място в хотел на [улица] [населено място]. Задържали пет лица - Д., И., М., А. и С.. Откарали ги всичките със служебна кола в 5 РУ-СДВР. Всички били с поставени помощни средства–белезници. Лично свидетелят участвал в операцията. В районното им се изготвили необходимите документи за задържане – заповед, протокол за личен обиск, декларация, целият стандартен комплект. Веднага след като ги откарали в 05 РУ беила издадена заповед за задържане, в която се сочи момента на ограничаване правата на лицето. Д. И. изготвила заповедта за М. С.. Номерът на досъдебното производство свидетелят не може да си спомни, но знае, че било образувано. М. С. попълнил декларация, разяснени са му всички права. Тогава казал, че е невинен, нищо не е направил и не иска адвокат. На свидетеля не е заявявал в който и да е момент, че желае адвокатска защита. При обиска се отнемат личните вещи на задържаните. В някакъв момент, като че ли искал някакъв близък да дойде в районното управление, но не си спомня да е звънял по телефон. Ако в декларацията е вписано лице, с което иска да говори по телефона, позволява му се да говори по неговия мобилен телефон, ако не на стационарен телефон се звъни. Свидателят не си спомня дали М. е звънял на негов близък или роднина. По време на задържането в 05 РУ от всички задържани лица се снели обяснения. Това била предварителна проверка. От всеки са снети обяснения по един път. Не са упражнявали тормоз - физически или психически, не са ги малтретирали, не са проявявали унизително отношение. Стандартно са освободени след изтичане на 24-часовия срок. М. не е ползвал адвокат по време на това задържане, поради изразеното от него нежелание. Физически не ги пуснали, тъй като междувременно им била взета мярка за неотклонение задържане под стража за срок от 72 часа от прокурор при СРП. М. бил задържан, тъй като имали достатъчно налични данни, че е съпричастен към извършено престъпление. Било

образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител. Престъплението било извършено някъде в края на м.януари 2015 г. М. и останалите лица били задържани, тъй като при опити да бъдат открити на постоянните им адреси, не са били намерени. Получили оперативна информация, че се намират в хостела. Съществувала опасност да се отклонят от разследване. Задържането се осъществило, за да им се снимат обяснения. М. не са обявявали за местно и общодържавно издирване, тъй като не били изчерпани всички способи за издирване към онзи момент. Останалите от групата свидетелят мисли, че имали предходни осъждания, но не това било причина да ги задържат. В момента, в който обвинението е съгласувано с прокурор и е формално предявено, се извършва полицейска регистрация на лицето, в т.ч. с фотографиране и снемане на отпечатьци. На М. не е изпращана призовка до постоянния и настоящ адрес да се яви в полицейското управление, за да не узнае, че на полицията е известно къде пребивава в момента и така да се разконспирират. Знаели мобилния телефон на М., но не са му звъняли да се яви за разпит в полицейското управление, тъй като така би разбрал, че е оперативно интересен. Полицейската регистрация на лицето е извършена на 17.02.2015 г., но точния час свидетелят не може да каже, може би след като се обадил разследващ полицай, че е съгласувано с прокурор от СРП за вземане по отношение на лицето мярка за неотклонение задържане под стража. Полицейската операция на 16.02.2015 г. в [населено място], [улица] била планирана. В нея участвали 10-ина полицейски служители. Свидателят не си спомня дали той конкретно е задържал М., такъв спомен няма. Не е присъствал, когато са му разяснени правата му; били 10-на колеги.

Свидателят А. К. В. заявява, че работи в 5 РУ-СДВР като инспектор разузнавач от 03 група „О.“. Д. И. е негов пряк началник. На 16.02.2015 г. при специализирана полицейска операция се извършило задържане на лица, които пребивавали в хостел на [улица], [населено място]. Били събрани данни, че те са съпричастни към извършването на кражба от павилион от веригата „ЛАФКА“, намиращ се в подлеза на [улица]. При специализираната полицейска операция били задържани лицата М., Д., И. и А., фамилията им свидетелят не си спомня. Източникът на данните бил достатъчно надежден.

Трябвало да им снимат обяснения, за да се придвижи делото. Доколкото свидетелят знае, нито едно от така задържаните лица не живеело на адреса си по лична карта. Търсени са на съответните постоянни адреси, но не са намерени. Спомня си за М. конкретно, че бил адресно регистриран в някакво софийско село, но там не пребивавал. При задържането на лицата в хостела им било разяснено за какво престъпление се задържат. М. доброволно предал около 40 кутии цигари. Задържали лицата, транспортирали ги до полицейското управление, там веднага им се издали стандартните документи за задържане. Няма точен спомен, тъй като било отдавна, а не е единствен случай, но мисли, че М. заявил, че няма нужда от адвокат, защото не е извършил нищо. Не знае да е размислил и да е искал на по-късен етап адвокат. От лицата били снети обяснения, материалите били докладвани на прокуратурата, след което били задържани от прокурор за 72 часа. Самото задържане станало на 16.02.2015 г. и продължило до следващия ден. Реално обаче, всичко това се случило в рамките на 24-часов срок, като веднага със застъпване започнало 72-часовото прокурорско задържане. Не си спомня дали датата на кражбата е спомената на М. при задържането. Не си спомня дали е изпратена призовка по постоянния негов адрес. Не могли да изпратят и призовка в хостела, по причина, че сградата е на 4 етаж, стаята са 10 или 15, целта не е била да го изненадаме, а да си свършат работата. Не може да каже дали е бил обявен за издирване, задържането му се наложило заради образуваното досъдебно производство. Снели обяснения от всички задържани лица - проведени са беседи с тях поотделно, а след това и писмени обяснения са дадени, но колко пъти не може да каже. Не знае кой колега е беседвал с М.. От задържаните всеки обвинявал другия в извършване на престъпление доброволно. Категорично от страна на полицейските органи не е имало натиск, тормоз, малтретиране или някакъв друг вид неправомерно въздействие. Не си спомня за среща или свиждане на М. с близък човек. Спомням си, че на Д. и на М. дали многократно възможност да говорят по телефона с приятелките си. Няма спомен М. да е настоявал да му

се назначи адвокат или да говори с адвокат, нито в тази връзка да са му били създавани спънки.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна съдът прие:

Жалбата е процесуално допустима – подадена срещу Заповед рег. № 229936/16.02.2015г., издадена от полицейския орган за задържане по чл.72, ал.1 ЗМВР, чиято съдебна обжалваемост е изрично предвидена в специалната разпоредба на чл.72, ал.4 ЗМВР, следва и от общата клауза за съдебен контрол на законосъобразността на индивидуалните административни актове по чл.145, ал.1 АПК. Оспорването е предявено от задържаното лице, което е легитимирано съгласно чл.147, ал.1 АПК да иска съдебната отмяна на Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. след изтичане на 24-часовия срок на постановеното задържане с оглед реализиране на отговорността на ответната администрация по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. В Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. не е посочено пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва, поради което приложим за съдебното нейно оспорване е удълженият 2-месечен срок по чл.140, ал.1 АПК. Броен от датата на връчването ѝ на жалбоподателя - 17.02.2015 г., този срок изтича на 17.04.2015 г. Жалбата е подадена направо в Административен съд София-град с вх. № 5204 на 27.02.2015 г. преди изтичането му на 17.04.2015 г. без просрочие.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Част втора от ЗМВР регламентира органите на МВР и правомощията им, отделно уредени във включените в нея глава четвърта, респективно в глава пета. Съгласно чл.56 ЗМВР (ред. – преди доп., ДВ, бр.14 от 2015 г.) **органите на структурите по чл.37 ЗМВР** и тези на структурите и звената им са държавни служители. **Полицейските органи** съгласно чл.57, ал.1 ЗМВР (ред. – преди изм., ДВ, бр.14 от 2015 г. и доп., бр.56 от 2015 г.) са органите на **Главна**

дирекция “Криминална полиция”, Главна дирекция “Охранителна полиция”, Главна дирекция “Гранична полиция”, областните дирекции, Специализирания отряд за борба с тероризма, Дирекция “Сигурност на Министерството на вътрешните работи” и звената “Общинска полиция”, **които пряко осъществяват някои от дейностите по чл.6, ал.1, т.1 - 3, 6 и 7 ЗМВР.** Препращането е към следните основни дейности на МВР – оперативно-издирвателната – чл.6, ал.1, т.1 ЗМВР, охранителната - чл.6, ал.1, т.2 ЗМВР, разследване на престъпления - чл.6, ал.1, т.3 ЗМВР, информационна - чл.6, ал.1, т.6 ЗМВР и контролна - чл.6, ал.1, т.7 ЗМВР. Само държавните служители на МВР със статут по чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР на **полицейски органи** са оправомощени по закон да прилагат принудителната административна мярка - задържане под стража по чл.72, ал.1 ЗМВР.

Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. е подписана от лице, което към датата издаването ѝ има изискуемия се статут на полицейски орган по чл.57, ал.1 ЗМВР (ред. – преди изм., ДВ, бр.14 от 2015 г. и доп., бр.56 от 2015 г.). Първо, притежава общото качество на **орган на МВР** по чл.56 ЗМВР (ред. – преди доп., ДВ, бр.14 от 2015 г.) като държавен служител по чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. Второ, ответникът като държавен служител по чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР – орган по чл.56 ЗМВР (ред. – преди доп., ДВ, бр.14 от 2015 г.) на ГДКП на база тази своя *организационно-щатна принадлежност* има и специалното качество на **полицейски орган**, тъй като към 16.02.2015 г. се числи към една от изрично изброените в чл.57, ал.1 ЗМВР (ред. – преди изм., ДВ, бр.14 от 2015 г. и доп., бр.56 от 2015г.) структури по чл.37 ЗМВР. Трето, служебното ѝ положение отговаря и на *функционалните* критерии, предвидени с чл.57, ал.1 ЗМВР (ред. – преди изм., ДВ, бр.14 от 2015 г. и доп., бр.56 от 2015 г.). Основните му длъжностни права и задължения, определени със Специфичната длъжностна характеристика за заеманата от нея длъжност са свързани с *прякото осъществяване на оперативно-издирвателна дейност* по чл.6, ал.1, т.1 ЗМВР

по предотвратяване, превенция разкриване и документиране на престъпления в данъчна и осигурителна система на основанията, във формите и със средствата, регламентирани в чл.8 – чл.13. Тоест и от функционална страна като съдържание на служебната негова дейност към 16.02.2015г. ответникът е **полицейски орган** по чл.57, ал.1 ЗМВР (ред. – преди изм., ДВ, бр.14 от 2015 г. и доп., бр.56 от 2015 г.) с всички правомощия по част втора, глава пета от ЗМВР. Четвърто, от този статут произтича в частност компетентността за задържане по чл.72 ЗМВР. Същата е общо възложена на всички полицейски органи, без да е разпределена помежду им по какъвто и да е признак (структура, длъжност, категория, степен) и без да има нормативно ограничения (времеви, персонални, предметни или др.) за упражняването ѝ. Овластяването по чл.72, ал.1 ЗМВР произтича пряко от закона и без нарочна заповед от съответния орган по чл.158 или чл.159 МВР. По всички тези причини, Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. е издадена от ответника като полицейски орган по чл.57, ал.1 ЗМВР (ред. – преди изм., ДВ, бр.14 от 2015 г. и доп., бр.56 от 2015 г.) въз основа на оправомощаването ѝ с изискуемата се за валидността ѝ компетентност по чл.72, ал.1 ЗМВР и не е нищожна поради липсата ѝ.

Съгласно чл.30, ал.1 от Конституцията на Република България (КРБ) всеки **има право на лична свобода и неприкосновеност**. Разпоредбата на чл.30, ал.2 КРБ никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен **при условията и по реда, определени със закон**. Съгласно чл.30, ал.3, изр.1 КРБ единствено и само **в изрично посочените от закона неотложни случаи** компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебната власт се произнася по неговата законосъобразност, постановява чл.30, ал.3, изр.2 КРБ.

Съгласно член 5, § 1, изр.1 от Конвенцията за защита правата на човека и

основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31 юли 1992 г. (ДВ, бр. 66 от 1992 г.), в сила за Република България от 7 септември 1992 г. (“Европейска конвенция за правата на човека” – ЕКПЧ) всеки има **право на свобода и сигурност**. Тази разпоредба защита физическата свобода на лицето, която Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) разглежда заедно с правата по чл.2, чл.3 и чл.4 ЕКПЧ като **първите по степен сред основните права**, които защитават физическата сигурност на лицето (решение на ЕСПЧ от 03.10.2006 г. делото на *M. v UK*, жалба № 543/03 - § 30). Всички *видове лишаване от свобода от държавата* са предмет на чл.5 ЕКПЧ, а защитеното от разпоредбата право на свобода и сигурност се прилага за *всеки*. След прогласяването му и за да го гарантира, член 5, § 1, изр.2 ЕКПЧ постановява, че никой не може да бъде лишен от свобода освен в изрично посочените в б.“а” - б.“f” случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона. В юриспруденцията на ЕСПЧ трайно са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по член 5, § 1, изр.2, б.“а” – б.“f” ЕКПЧ, чието *тълкуване трябва да е задължително стриктно*, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими (решение на ЕСПЧ от 22.02.1989 г. по дело *C. v I.*, жалба № 11152/84 - § 41). Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в конвенцията. Вторият е *законност* на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така от материалноправна страна, и скрупулъзно придържане към принципа за върховенството на закона (решение на ЕСПЧ от 24.10.1979 г. по делото *W. v. N.*, жалба № 6301/73 - § 37 - § 39). При съблюдаване на този фундаментален за всяко едно демократично общество принцип, **лишаване от свобода, което е произволно, не може да е законно** (решение на ЕСПЧ от 21.02.1976 г. по делото *G. v. UK*, жалба № 4451/75-§ 34). За целта член 5, § 2 - § 5 ЕКПЧ гарантират сбор от материалноправни права, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаване от свобода. Такова е правото по член 5, §

2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко лишаване от свобода на всеки един етап.

Без съмнение със задържането по Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. жалбоподателят е лишен от свобода по смисъла на член 5 ЕКПЧ, което е крайна форма на ограничаване на свободата му на придвижване по член 2 от Протокол № 4 към ЕКПЧ - държан от 09.00ч. на 16.02.2015 г. до 08.55 ч. на 17.02.2015 г. в място за настаняване от затворен тип - *помещение за задържане* в 05 РУ-СДВР по чл.5, ал.1, т.1 и чл.6 от Инструкция № Из-1711/2009 г., издадена от министъра на вътрешните работи за оборудването на помещенията за настаняване на задържаните лица в структурите на МВР (обн., ДВ, бр.78 от 2009 г., изм., бр.40 от 2010г., изм. и доп., бр.33 от 2012 г. – отм., бр.9 от 2015 г.) (Инструкция № Из-1711/2009 г.) *под полицейска охрана* съгласно чл.31 – 32 от Инструкция № Из-1711/2009 г. (отм.) при ограничителен режим по чл.41, ал.1, т.1 от Инструкция № Из-1711/2009 г. (отм.). Касае се за *ограничение на свободата на придвижване*, което е така сериозно по степен и интензитет, че по същността си съставлява *лишаване от свобода* по чл.5 ЕКПЧ, а не е само предмет на чл.2 от Протокол № 4 към ЕКПЧ. Съответно случаят не може да се извади от обхвата на чл.5 ЕКПЧ с произтичащите ограничения и изисквания заради чл.73, изр.1 ЗМВР вр. чл.4 от Инструкция № Из-1711/2009 г.), според които задържането по чл.72, ал.1, т.1 – 4 ЗМВР е единствено ограничение на правото на свободно придвижване. Щом има физическо задържане от полицията при *загуба на свобода с елемент на принуда* против волята на лицето макар и за 24-часов срок, това е лишаване от свобода по чл.5 ЕКПЧ (решение на ЕСПЧ по дело *N. v. S.*, жалба № 47244/99).

Ето защо проверката на Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. следва да се прави през общия принцип на **законност** на лишаването от свобода с оглед изискванията на *процедурата, предвидена в националния закон*, съгласно член

5, изр.1 ЕКПЧ, която включва извършването на задържане (решение на ЕСПЧ от 30.08.1990г. по дело *F., C. and H. v UK*, жалби № 12244/86, 12245/86 и 12383/86 - § 29) и с оглед наличието на *материалноправните предпоставки* от конкретното приложено основание за лишаване от свобода по член 5, § 1, изр.2, б."а" – б."f" ЕКПЧ. Двете изисквания за процесуалната и материална редовност в юриспруденцията на ЕСПЧ се припокриват и нерядко сливат в общо изискване лишаването от свобода да е *законно* (решение на ЕСПЧ от 21.02.1990г. по дело *Van der Leer v N.*, жалба № 11509/85 - § 27 - § 31). Освен че следва да е надлежно осъществено на някое от основанията по член 5, § 1, изр.2, б."а" – б."f" ЕКПЧ при спазване на националния закон, то трябва да е съвместимо с общия принцип за **закрила от произволно лишаване от свобода**.

Процесното задържане покрива тези стандарти за законност и непроизволност като основополагащи общи принципи при ограниченията на правото на свобода и сигурност.

Първо, действащата при издаването на заповедта редакция на чл.74, ал.1, т.2 ЗМВР (ред. – ДВ, бр.53 от 2014 г), предшестваща изменението по § 22, т.2 от ЗИДЗМВР (ДВ, бр.14 от 2015 г.), в сила от 24.02.2015 г., изисква в писмената заповед по чл.74, ал.1 ЗМВР да се сочат *основанията за задържане*. Доколкото тази формулировка е *обща*, тя обхваща едновременно изискването в заповедта по чл.74, ал.1 ЗМВР да бъдат определени *и фактическите*, и правните основания лицето да бъде задържано. Последващото изричното изменение по § 22, т.2 от ЗИДЗМВР (ДВ, бр.14 от 2015 г.) потвърждава тази законодателна воля. Второ, задължителното посочване на *фактическите основания* на Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. в самата нея наред с правните основания й предписва и субсидиарно приложимата съгласно чл.2, ал.1 АПК обща разпоредба на чл.59, ал.2, т.5 АПК, чрез която се изпълнява предписанието на чл.59, ал.1 АПК всеки административен акт, издаден в

писмена форма, да е мотивиран. Трето, тази национална уредба е синхронизирана с член 5, § 2 ЕКПЧ, който постановява, че на всяко арестувано лице трябва незабавно да бъдат съобщени на разбираем език *основанията за арестуването му*. Изискването се прилага за всички случаи по член 5, § 1, изр.2, б."а" – б."ф" ЕКПЧ, вкл. за тези, в които не е упоменат *арест*, тъй като понятието се тълкува *автономно* с оглед общата цел на разпоредбата да се защити всеки срещу всяко произволно лишаване от свобода и излиза извън сферата на наказателноправните мерки (решение на ЕСПЧ от 21.02.1990 г. по дело *Van der Leer v N.*, жалба № 11509/85 - § 27). Член 5, § 2 ЕКПЧ всъщност осигурява *елементарна гаранция*, че всяко арестувано лице трябва да знае защо е лишено от свобода (решение на ЕСПЧ от 30.08.1990 г. по дело *F., C. and H. v UK*, жалби № 12244/86, 12245/86 и 12383/86-§ 40), като му се даде възможност да отрече извършването на престъплението и така да бъде освободено, без да прибегва до съдебно производство. По силата на член 5, § 2 ЕКПЧ на всяко арестувано лице трябва да бъдат съобщени на разбираем за него прост, нетехнически език, *основните правни и фактически основания за ареста му*, така че да може, ако го сметне за подходящо, да оспори *законността* му пред съда в съответствие с член 5, § 4 ЕКПЧ (решение на ЕСПЧ от 21.02.1990 г. по дело *Van der Leer v N.*, жалба № 11509/85 - § 28; решение на ЕСПЧ от 30.08.1990 г. по дело *F., C. and H. v UK*, жалби № 12244/86, 12245/86 и 12383/86 - § 40). Тъй като законност означава такава и по вътрешното право, и по Конвенцията, подлежащата на предоставяне на лицето информация по член 5, § 2 ЕКПЧ трябва да се отнася до приложеното спрямо него основание по чл.72, ал.1 ЗМВР и до това по член 5, § 1, изр.2, б."а" – б."ф" ЕКПЧ (решение на ЕСПЧ по дело *M., O'N. and E. v UK*, жалби № 8022/77, 8025/77 и 8027/77).

Фактите, които пораждат подозрение в извършването на престъпление и обосновават първоначалното задържане на лицето не трябва да са от същото ниво както тези, необходими за осъждането му или дори за повдигането на

обвинение (решение на ЕСПЧ от 28.10.1994 г. по дело *M. v UK*, жалба № 14310/98 - § 55). Съответно не се изисква съобщената на лицето при ареста му информация да е пълна и изчерпателна (решение на ЕСПЧ по дело *X v G.*, жалба № 8098/77). Във всички случаи, обаче, подозренията в извършването на престъпление при първоначалното задържане трябва да бъдат конкретизирани в степен и да бъдат съобщени така че **арестуваното лице да добие незабавно известна представа в какво е заподозряно** (решение на ЕСПЧ от 11.07.2000 г. по дело *D. v T.*, жалба № 20869/92-§ 56, решение на ЕСПЧ от 07.12.1999 г. по дело *K. v UK*, жалба № 40451/98). Целта на член 5, § 2 ЕКПЧ лицето да узнае бързо основанията основните фактически и правни основания за ареста си като предпоставка за прилагане на предвидената с член 5, § 4 ЕКПЧ гаранция за оспорване на законността му по съдебен ред. Обратното, недопустимо е по всеки един минимален национален и международен стандарт, фактите, обосноваващи подозрението в престъпление, изобщо да не са посочени в акта за задържане и да не са съобщени на задържаното лице незабавно при лишаването му от свобода.

Макар в обжалваната Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. да са лаконично изложени основанията за задържане, то подробни мотиви се съдържат в приложените в преписката писмени доказателства, съобразно възприетото в Тълкувателно решение № 16 от 31.III.1975 г., ОСГК на Върховния съд. Наред с това, макар със Заповед рег. № 229936/16.02.2015г. да е ограничено правото на свобода и сигурност на М. В. С. по чл.30, ал.1 КРБ и член 5, § 1, изр.1 ЕКПЧ, то безпротиворечиво се установява от показанията на свидетелите, че както конституционната и международноправна защита императивно изисква чрез чл.30, ал.2 КРБ вр. чл.74, ал.1, т.2 ЗМВР (ред. – до изм., ДВ, бр.14 от 2015 г.) чл.74, ал.6 ЗМВР и член 5, § 2 ЕКПЧ, основанията за задържането са му били съобщени *незабавно*. При това не само са му били разяснени правата, гарантирани му от закона, но и жалбоподателят е разполагал у себе си с личен

телефон и възможност да го използва, в т. ч. е провел разговори.

По изложените съображения след тази проверка по чл.168 АПК съдът намира жалбата за неоснователна – оспорената Заповед № 229936/16.02.2015г. е законосъобразно издадена, от компетентен орган в установената форма, без съществени нарушения на административнопроизводствените правила, същата е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

Водим от горното, **АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ–град, Първо отделение, 21 състав**

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. В. С. ЕГН [ЕГН] от [населено място], срещу Заповед за задържане на лице рег. № 229936/16.02.2015г., издадена от полицейски орган – Д. Л. И., на длъжност началник на 03 Група „Криминална полиция“ – О., Сектор „Противодействие на криминалната престъпност“ към 05 РУ-СДВР.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщаването му на страните с връчени преписи.

СЪДИЯ:_____